

Oponentský posudek bakalářské práce (Bakalářské studium humanity, FHS UK)

**Andrea Matiová: Esej o vztahu rituálu a jazyka
Řeč jako „hlasový pohyb“ a „slavnostní výraz“**

V knize Člověk a náboženství se Jan Sokol zmíní o tom, že současné bádání o původu řeči dává za pravdu romantické představě, že řeč má svůj původ ve společných slavnostech (Herder, Humbolt), rituálu (Rappaport), vznikla původně jako „hlasový pohyb“ (A. Gehlen). Autorce se tak otevřel prostor pro pokus o porozumění této přeci jen trochu tezovitě naznačené hypotézy a artikulaci tohoto porozumění vzhledem k čtenáři.

Prostor pro teoretickou práci byl tak přesně vymezen a dopředu daný: to se týká jak hypotézy, tak v podstatě i zmiňovaných autorů, o než se práce zejména opírá a dokonce i připočtení Gehlena k současnosti. V tomto smyslu nepřináší práce „mnoho“ nového. Její přínos však spočívá v tom, že zatímco po přečtení příslušné Sokolovy pasáže v čtenáři snad utkví nejisté povědomí o zmiňované hypotéze, po přečtení této eseje čtenář důvodům pro tuto hypotézu dokonale rozumí.

Na práci je vlastně nejpozoruhodnější skutečnost, jak autorka dokázala pozorně přečíst a zpracovat poměrně obtížnou literaturu (a neutopit se v ní) a na jejím základě vystavět výkladový rámec pro danou hypotézu. Velmi pěkná je zejména filosofická antropologie, postřehy z ontogeneze a fylogeneze člověka, které dávají domněnce o původu řeči ve slavnosti vlastní smysl.

Pečlivost nejen obsahová, ale i v případě formálních náležitostí a uměřenost jsou vlastnosti, které práci charakterizují. Ty mohou být chápány v jistém smyslu i negativně: V některých pasážích se autorka v zásadě omezuje jen na reprodukci originálních textů bez kritického zhodnocení, některé pasáže se víceméně beze změn opakují. Autorka se málokdy odváží vyjít za naznačený výklad a formulovat vlastní mínění. Pečlivost výkladu, nevykročení někam, kde autorka není doma, však dodává práci punc poctivosti.

Práci hodnotím v rámci jejího rozvrhu jako zdařilou a navrhuji ji hodnotit známkou

Výborně.

V Praze dne 13.3.2009

Mgr. Ondřej Skripnik